

Gino Severinin öljymaalaus Harlekiini vuodelta 1938 oli työ, josta Jalo Sihtola erityisesti piti.

► Insinöörin rakkaus...

naan ehdotuksen, mutta se ei sopinut tähän tarkoitukseen. Myös **Thesleffiltä** oli kolme ehdotusta, joita en hyväksynyt.”

Sihtola hankki enimmäkseen oman aikansa taidetta. Hän osti työt mieluiten suoraan taiteilijoilta, kuten Helen Scherfbeckiltä, jolta näyttelyssä on hieno valikoima. Suomalaisista taiteilijoista Sihtola ihaili ehkä eniten **Magnus Enckellin**: ”älyn terävyyttä, piirustuksen varmuutta ja värin syvyyttä”. Hän ihaili myös Väinö Kamppurin hillityn surumielistä maisemataidetta ja Eero Nelimarkan pelkistettyjä varhaisteoksia.

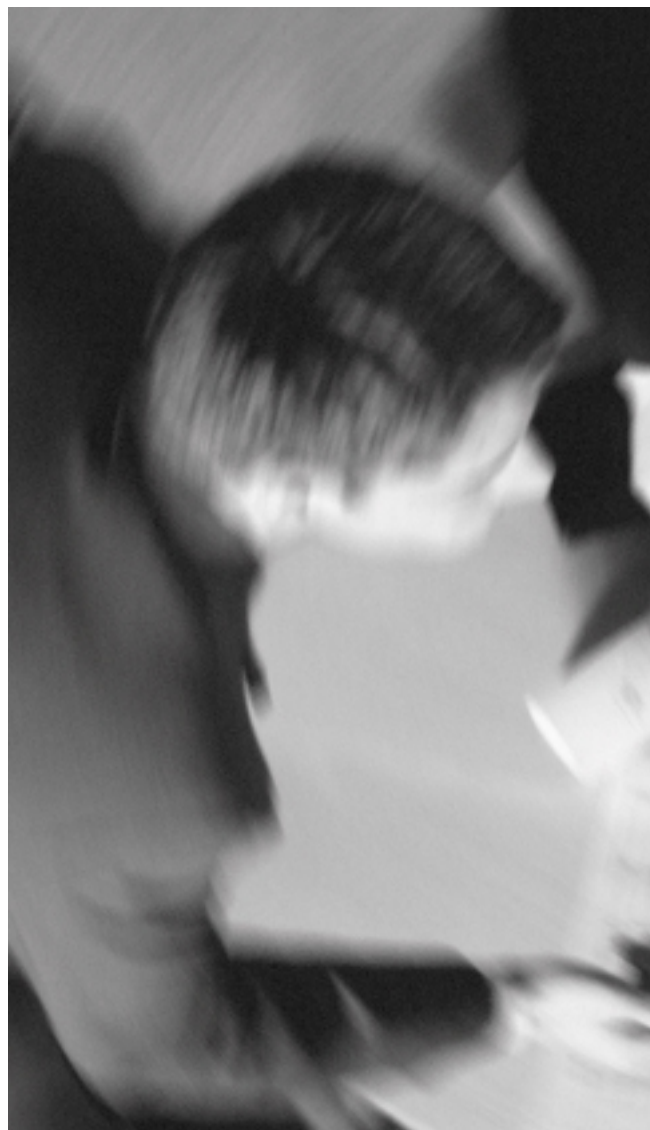
Sodan jälkeen Jalo Sihtola solmi uusia tuttavuuksia nuoriin taiteilijoihin. Hän toimi Nykyaiderin varapuheenjohtaja vuosina 1950-63. Yhdistyksen voimahahmo oli toinen taiteen kerääjä ja ranskalaisen kulttuurin ystävä **Maire Gullichsen**. Nykyaide ry edisti Suomen kuvataiteen kansainvälisiä yhteyksiä ennen kulttuurivaihdon julkisen rahoituksen vakiintumista ja järjesti 1950-luvulla tärkeimmät modernin eurooppalaisen taiteen näyttelyt Suomessa. Sihtola alkoi pienen epäroinnin jälkeen hankkia mo-

dernia taidetta myös omaan kokoelmaansa.

Taiteen keräämisen lisäksi Jalo Sihtola seurasi kuvataiteen kehitystä kirjojen ja arvostelujen välityksellä. Hän tilasi ulkomaisia taideaikakauslehtiä, ja tuttavat eri puolilla maailmaa lähettivät hänen pyynnöstään ajankohtaista taidekirjallisuutta ja näyttelyluetteloita. Kirjallisuutta ja kirjallisuushistoriaa Sihtola harrasti aktiivisesti. Myös musiikki kuului Sihtolan perheen elämään, sillä Ester Sihtola oli koulutukseltaan pianonsoiton opettaja. Lasten kasvatuksessa painotettiin sekä henkistä että ruumiinkulttuuria. Ranskankielinen kotiopettaja asui Harakan hovissa usean vuoden ajan.

Näyttely päättyi ”Kaukokaiju”-nimiseen osastoon, jossa keskeisellä sijalla ovat meren rannat, eksoottinen etelä ja vuoret. Tämän osaston töissä näkyy, kuinka ranskalaiset taiteilijat maalasivat 1950-luvulla edellisten sukupolvien tapaan Bretagnen, Normandian ja Välimeren maisemia, suomalaiset puolestaan hakeutuivat pohjoisen luontoon.

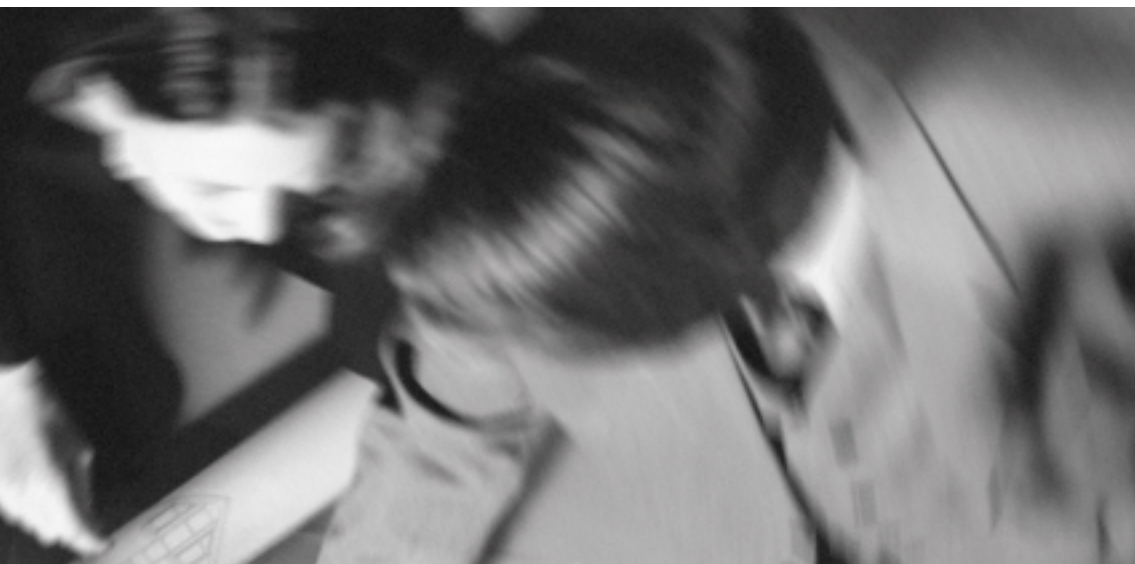
Tämän osaston jälkeen vierailija huokaa haikeasti: missä ovat tämän päivän sivistyneet mesenaatit ja nuorten taiteilijoiden tukijat? □

Teksti: Ari Åberg

■ Eduskuntavaalit käytiin Suomessa pääministerivaaleina – näin ainakin vaalikampanjan yhteydessä väitettiin. Vaalitaistelua käytiin kuin kaksipuoluejärjestelmässä konsanaan. Tuloksen selvittyä oli edessä paluu todellisuuteen – monipuoluejärjestelmään, jossa vaalien päävaihtoehdot Keskusta ja SDP lähtivät muodostamaan yhteistä hallitusta. Lopputuloksena oli **Anneli Jäätteenmäen** hallitus, josta toinen pääministerivaihtoehto **Paavo Lipponen** jäi oppositioon pannen vain puolueensa hallitusvastuuseen.

Hallitusohjelmaneuvoittelut näyttivät vaikeilta. Lopputulos oli hallitusohjelma, jollaista ei ole nähty kuuna päivänä. Pituutta siltä ei puutu; sisältöä kylläkin. Ohjelman konkreetiset asiat voi miltei laskea yh-

Jäätteenmäen hallitusohjelma ON SELVITYSTEN SUOMEN ENNÄTYS

den käden sormilla. ”Selvitetään, valmistellaan, laaditaan ohjelma” – siinä hallitusohjelman avainsanoja. Mukana on yhteensä 52 erilaista selvitystä ja 20 ohjelmaa. Voi vain kuvitella mitä tapahtuu, kun koittaa konkreettisen päätöksenteon aika ja sisältökysymykset ovat vielä sopimatta.

Ristiriitaista turvallisuuspolitiikkaa

Hallitusohjelman ulko- ja turvallisuuspoliittisessa osiossa lähdetään sotilaallisen liittoutumattomuuden periaatteesta. Kuitenkin hallitus toteaa pitävänsä tärkeänä EU:n yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan vahvistamista ja kehittämistä. Kun otetaan huomioon, mitä Irakin sota on tosiasiallisesti tehnyt NATOLle, merkitsee tämä hallitusohjelman lausuma käytännössä kehitystä liittoutumisen suuntaan. Nyt se vain tapahtuu EU:n eikä

Yhdysvaltojen johdolla. Asian olisi voinut sanoa suoremmin.

Nyt ohjelmasta jää vähän sellainen kuva, että mahtaako hallitus tietää itsekkään, minne se on menossa.

Kun asia ”putkahti” esille EU:n konventissa, joutui hallitus heti selittelemään. Tilannetta ei yhtään helpota se, että hallituksen keskeisimmille päättäjille on jäänyt kylmän sodan levy päälle tai 60-luvun ”rauhanmarssien” banderollit käteen. Kyllä pitäisi vähitellen tajuta, että maailma on muuttunut ja muuttuu koko ajan. Ehkä tämä auttaisi myös ymmärtämään mitä Suomen EU-jäsenyys de facto merkitsee.

Veroprogressio kiristyy

Huolimatta siitä, että vaalikeskusteluissa päähallituspuoleet eivät juuri nähneet mahdollisuuksia ve-

ronalennuksille, hallitus aikoo kuitenkin keventää verotusta. Kevennysten yhteismääräksi vaalikauden aikana on tosin arvioitu vain 1,12 mrd euroa. Varaa olisi ollut ainakin kaksi kertaa suurempaan alennukseen. Tätä ei haluttu tehdä, vaikka jopa Pellervon taloudellinen tutkimuslaitos sen puolesta hallitusneuvotteluissa liitti. Myönteistä on, että alennus luvataan tehdä etupainotteisesti. Hallitus varaa myös mahdollisuuden tilanteen uudelleenarviointiin vaalikauden puolivälissä.

Hallitusohjelman mukaan ”työhön kohdistuvaa verotusta kevennetään alentamalla ansiotulojen verotusta, huojentamalla myöhemmin selvittävällä tavalla kohdennetusti työnantajamaksuja matalien palkkojen osalta sekä eräillä arvonlisäverotukseen tehtävillä uudistuksilla”. Palkkaverotuksen keventämisellä luvataan tukea

tulopoliittisten ratkaisujen syntyä. Näin vaatimattomista veroratkaisuista tuskin kuitenkaan on tupon eväiksi.

Hallitus painottaa veronkevennyksissään työllisyysistä pieni- ja keskituloisia. Suomeksi tämä merkitsee veroprogression kiristämistä. Tilannetta ei korjaa yhtään se, että ratkaisuja toteutettaisiin kunnallisverotuksen ansiotulovähennystä laajentamalla. Tämä vaan kiristää kunnallisveron progressiota, vaikka kunnallisveron pitäisi olla jakovero eikä lainkaan progressiivinen luonteeltaan. Kunnallistalouden vajeen paikkaamiseksi

kunnille luvataan sitten ilo kiristää kiinteistöverotusta, mikä kohdistuu raskaimmin juuri niihin tuloisaajaryhmiin, joiden progressio muutoinkin kiristyy. Hallitukselta voi perustellusti kysyä: kuinka monta uutta työpaikkaa pienituloisille syntyy sillä, että progressiota kiristetään ja vieläpä moninkertaisesti? Hallitusohjelman pohjalta ainakin näyttää siltä, että seuraavien neljän vuoden aikana maksajan osa lankeaa ylemmille toimihenkilöille.

Myös yritysverotus kiristyy. Tämä tapahtuu luopumalla yhtiöveron hyvitysjärjestelmästä sekä saattamalla osingot osittain kahdenkertaisen verotuksen piiriin. Muutokset tulevat suhdannepoliittisesti äärimmäisen huonoon aikaan. Pääomia ryhdytään kotiuttamaan yrityksistä nyt, kun niitä siellä kipeimmin tarvittaisiin. ▶

Sosiaali- ja terveyspolitiikka ei juuri uudistu

Hallitusohjelman sosiaali- ja terveyspolitiikkaa koskeva luku ei paljon lupaa, jollei valtionosuuksien korotuksia siksi lueta. Tällä ei kuitenkaan ongelmia ratkaista. Muutoksia tarvitaan, muutoin rahat vain uoppavat Molokin kitaan. Hallitus puhuukin ohjelmassaan rakenteellisista muutoksista. Nekkään eivät kuitenkaan ratkaise; Helsingin ja Uudenmaan Sairaanhoidopiiri on siitä varoitettava esimerkki. "Suuruuden ekonomia" kääntyy itseään vastaan, jos asioita ei tehdä oikein ja sairaaloita johdetaan Metusalemin aikaisin menetelmin. Ellei ongelmien ytimiin (mm. työprosessit, päällekkäisytydet, olematon tiedonsiirto, kustannusvastuun puuttuminen) käydä kiinni, rahat loppuvat julkisesta terveydenhuollosta. Tämän hallituksen olisi pakko tehdä alalla suuria uudistuksia. Ohjelmansa perusteella se ei näytä tavoittelevan edes pieniä.

Yksi uusi subjektiivinen oikeuskin on saatu mahdutettua ohjelmaan: 1. ja 2. -luokkalaisten iltapäiväkerhotoimintaa koskeva laki. Hyvä asia, mutta sen maksavat kunnat. Ilmankos se oli niin helppo kirjoittaa hallitusohjelmaan.

Osittaista hoitorahaa korotetaan ja se laajennetaan koskemaan myös 1. ja 2. -luokkalaisten vanhempia. Lapsilisiin tehdään korotus, joka kohdistuu ensimmäiseen lapseen. Yksinhuoltajakorotusta tarkistetaan. 2005 nostetaan kotihoidon tuen tasoa ja 2006 vaalien alla kansaneläkkeitä.

Työttömyyteen vanhoja lääkkeitä

Työttömyys Suomessa lähenee jo kymmentä prosenttia. Hallitus onkin ilmoittanut tavoitteekseen työllisyyslisäämistä vähintään 100 000 hengellä vaalikauden loppuun mennessä. Tätä asiaa myös pääministeri painotti erityisesti esitellessään hallituksensa ohjelmaa eduskunnalle. Hallituksen keinovalikoima on kuitenkin hyvin vanhanaikainen; koulutusta ja työvoimapolitiittisia toimenpiteitä. Jopa hallitusohjelman liitteenä oleva työllisyysohjelmakin sisältää lähes-

tulkoon pelkkää työvoimapolitiikkaa. Suhtellisen varmasti voidaan jo tässä vaiheessa todeta, ettei hallitus ohjelmansa keinoin pääse tavoitteeseensa.

Avainasemassa työllisyysparantamisessa on verotus. Hallituksen tuloveronalennukset ovat aivan liian vaatimattomia, jotta niillä olisi riittävä vaikutus talouskasvuun. Välillisessä verotuksessa tehtävät muutokset tuskin riittävät siihen, että yksityinen palvelusektori ryhtyy laajamittaisesti työllistämään. Työnantajamaksujen huojennus matalimpien palkkojen osalta on tietenkin askel oikeaan suuntaan, mutta sen vaikutuksista on vielä mahdoton esittää. Hallitusohjelmassa nimittäin luvataan vasta "selvittää" asiaa. Arvioita suuruusluokasta ei ole ainakaan julkisuuteen esitetty.

Kolmikannan nimeen

Viittaukset kolmikantaan toistuvat useissa hallitusohjelman kohdissa. Tämä on tietenkin palkansaajajärjestöjen kannalta hyvä asia, vaikka perustuukin toisen päähallituspuolueen epäilyihin toista päähallituspuoluetta kohtaan. Järjestöjen on kuitenkin syytä ottaa hallituksen kolmikantavakuuttelut vakavasti ja osallistua aktiivisesti asioiden valmisteluun.

Erityisen paljon kolmikantaviittauksia on työelämäluvussa. Hallitus lupaa noudattaa tätä toimintamallia mm. sosiaalivakuutuslain säädäntöä ja ansioturvaa koskevissa ratkaisuisissa.

Ylempien toimihenkilöiden kannalta on erityisen myönteistä, että hallitus lupaa tehostaa työaikalaain noudattamisen valvontaa. Samoin luvataan parantaa työsuojelun resursseja. Työaikalaisa käytin aikoinaan ylempien osalta pitkäaikainen kädenvääntö. Siksi on kaikin keinoin huolehdittava siitä, että lain noudattamista myös valvotaan.

Hallitus lupaa toteuttaa yhteistoimintalain kokonaisuudistuksen. Tarkoitus on laajentaa yhteistoiminnan piiriä työpaikan kehittämiseen ja työn organisointiin liittyvillä kysymyksillä puuttumatta kuitenkaan direktio-oikeuteen. Kunta-alan liittäminen yt-lain piiriin selvitetään. On hyvä, että ytlain uudistus on hallitusohjelmassa. Tilanne on nykyään valitetta-

van usein se, että lakia käytetään vain pidentämään irtisanomisaikaa. Tämä ei ole ollut aikanaan lainlaatijan tarkoitus. Mikäli uudistuksesta saadaan sellainen, että se puhalttaa henkeä aitoon yhteistoimintaan yrityksissä ja työpaikoilla, on uudistus tervetullut. Tämä edellyttää aktiivista otetta erityisesti toimihenkilöjärjestöiltä lakiuudistuksen valmistelussa.

Hallitus ilmoittaa käynnistäväänsä laajan kolmikantaisen hankkeen harmaan talouden estämiseksi ja laittomien palvelussuhteiden ehtojen poistamiseksi. Asia on tärkeä. Eräs keskeinen harmaan talouden edistäjä on kuitenkin korkea verotus. Tähän puoleen ei hallitus riittävästi puutu. Laittomat palvelussuhteen ehdot koskevat usein ulkomaalaisia, ja korjaus tilanteeseen on saatava. Samalla on syytä kiirehtiä hallitusohjelmassa mainitun maahanmuuttopolitiittisen ohjelman valmisteluun. On jo korkea aika siirtyä "pakolaispolitiikasta" maahanmuuttopolitiikkaan. Tulevaisuudessa kasvavaan työvoimatarpeeseen on varauduttava hyvissä ajoin.

Selkeä pettymys on, ettei ohjelma puutu irtisanomissuojan parantamiseen millään konkreettisella tavalla, vaikka irtisanottavien turva meillä on selkeästi alle EU:n keskitason. "Kolmikantainen selvitys, jossa käsitellään työntekijöiden asemaa silloin, kun yritys on siirtämässä tuotantoyksikön tai tuotantonsa ulkomaille" ei irtisanottuja ja lomautettuja paljon lämmitä.

Menneen maailman aluepolitiikkaa

Nyt se on sitten palannut; aika, jolloin erilaisten aluetukien jako ja Etelä-Suomessa tuotetun kansalaisvarallisuuden syyttäminen muualle olivat hallitusten keskeisiä tehtäviä. Hallitusohjelman kohdassa "aluepolitiikka" on yhteensä 15 kohtaa, jotka merkitsevät tätä. Monessa muussakin hallitusohjelman luvussa on viittauksia "alueelliseen tasapainoon" tms. Suomeksi tämä tarkoittaa kaikkien resurssien uusjakoa.

Edellinen hallitus harjoitti tasapainoista aluepolitiikkaa. Tämä ohjelma siirtää selkeästi painopisteen pois kasvukeskuksista ja vielä

siten, että erilaiset passiiviset tukimuodot ovat siinä vallitsevina. "Alueiden kehittämisen kannalta merkittäviä voimavaroja kootaan yhteen ja alueellistetaan...". Moinen pidäkkeetön rahanjako hirvittää.

Eikä tässä vielä kaikki. Hallitus on huolissaan EU:n tukipolitiikan jatkumisesta vain Pohjois- ja Itä-Suomessa. Totta kai tästäkin tulee olla huolissaan, mutta mitähän mahtavat ajatella Keski- ja Etelä-Suomen työttömät ja rakenneuudistuksen kourissa kamppailevien kuntien asukkaat, joiden sama lähes ainoa EU-tuki on kohdistunut työllistämiseen? Tämä tuki nimittäin uhkaa loppua EU:n laajenemisen myötä kokonaan. Tämä ei kuitenkaan hallitusta näytä huolettavan, vaikka kasvukeskuksissa on lukumääräisesti enemmän työttömiä kuin maaseudulla. Työttömyysprosentti kun ei kerro työttömien määrää.

Mutta ei hätää. "Aluekehityksen turvaamiseksi huolehditaan liikenneväylien ja liikenneyhteyksien ylläpidosta...". Kuinkahan monta Kärkistensalmen siltaa tämänkin ohjelmakohdan perusteella rakennetaan? Siltarumpu-työmailla ainakin riittää töitä.

Asuntopolitiikkansakin hallitus saa alistettua aluepolitiikalle. Pääkaupunkiseutu saa siinä ilon vastaanottaa muualta tulevan muuttoliikkeen. Muuta ei sitten luvatakaan.

Kuntapolitiikkassaan hallitus lupaa turvata peruspalvelut koko maassa "kohtuullisella vero- ja maksurasitteella". Kuntien menot ja tulot arvioidaan kuntaryhmitäin; samoin toimet niiden tasapainottamiseksi. Suomeksi tämä tarkoittaa kuntien välisen verotulotasaamisen jyrkentämistä ja lisääntyviä talousvaikeuksia Etelä- ja Lounais-Suomen kunnille.

Hallitus lupaa myös huolehtia "toimintakykyisestä ja elinvoimaisesta kuntarakenteesta". Suomeksi tämä merkitsee, että haja-asutusalueiden pienkuntien kuntaliitoksia ei toteuteta.

Kasvukeskuksia rassaa myös hanke yhteisöveron siirtämisestä kokonaan valtiolle. Mikäli hanke toteutuu, on kunnilla entistä vähemmän mahdollisuuksia vaikuttaa oman taloutensa tilaan, kun elinkeinopolitiikkankin osuus näin

merkittävästi vähenee. Tilalle kaavailtaneen jonkinlaista kompensatiota valtionosuuksilla. Nämä tietenkin jaetaan myös haja-asutusalueille, joilla ei ole yhteisöveron tuottoa ikinä nähtykään.

Ympäristöpolitiikassa ei yllätyksiä

Ympäristöpolitiikkaa jatketaan pääosin edellisen hallituksen linjoilla. Kioton pöytäkirjan veloitteet toteutetaan ja edistetään sopimuksen pikaista ratifiointia. Itämeri pyritään saamaan nimetyksi erityisen herkäksi merialueeksi. Tähän yhteyteen osuu yksi ohjelman harvoista konkreettisista osista: öljyntorjuntavalmiuden parantamiseksi hankitaan uusi monitoimimurtaja. Tarpeellinen ja hyvä hanke.

Ympäristöverotuksessa hallitus lupaa toteuttaa ekologisen verouudistuksen. Sen tarkempaa sisältöä ei kerrota, mutta se merkinnee ainakin polttoaineverotuksen kiristymistä.

Hallitus antaa asetuksen haja-asutusalueiden vesihuollosta. Ei liene tarpeen mainita ketkä mak-

savat kustannukset. Myös ”perinteisen maatalouden tuottamien arvokkaiden elinympäristöjen hoito turvataan osana maataloutta”. Kysessä on uusi maataloustuki.

Maatalouden laari täyttyy jälleen

A.K.Cajanderin punamultahallitus käynnisti maatalouden tukipolitiikan 1930-luvulla ryhtymällä tukemaan sipulinviljelyä valtion varoista. Kansallinen tukipolitiikka näyttää jälleen nostavan päätään uuden hallituksemme ohjelmassa. Hallitus ”turvaa maaseudun elinvoiman säilymisen kestäväällä tavalla”. Hallitus pyrkii neuvotteluissa EU:n komission kanssa korottamaan kansallisten tukien myöntämisvaltuutta. Hallitus turvaa maatalouden ympäristötukien rahoituksen vuoden 2006 loppuun. EU-tukien kokonaismäärä pyritään pitämään vähintään nykytasolla. Tähän kytketään kansallisten tukien arviointi. Suomeksi tämä tarkoittaa, että sitä mitä ei EU:lta onnistuta saamaan, maksetaan suoraan suomalaisten veronmaksajien kukkarosta. Suomi pyr-

kii myös WTO:n kanssa käytävissä neuvotteluissa siihen, että perhevähimmäsmuotoinen maatalous jatkuu unionin epäsuotuisilla alueilla. Tässä ei kyllä ole mitään järkeä.

Koulutus ja teknologia melko keskeisessä roolissa

Hallitusohjelmassa luvataan merkittävää lisäpanostusta julkiseen tutkimus- ja tuotekehitysrahoitukseen, mikä on erittäin myönteistä. Hallitusohjelman viittaukset alueelliseen tasapainoon ja saatavuuteen kuitenkin huolestuttavat. Olsi tärkeää huomata, että resurssien oikeasta keskittämisestä hyötyy koko Suomi. Teknologiapolitiikassa ei käydä kilpailua maan eri osien välillä, vaan globaalisti. Suomi on kansainvälisesti taloudellisilta resursseiltaan pieni maa, eikä panostusten liiallinen hajauttaminen ainakaan paranna onnistumismahdollisuuksiamme.

Ohjelma lupaa tutkimus- ja innovaatio-rahastusta tiede- ja teknologianeuvoston suunnitelman pohjalta. Alustavien tietojen mu-

kaan näyttää kuitenkin siltä, että tästä jäätäisiin jälkeen noin 150 miljoonaa euroa.

Yliopistojen rahoitus luvataan turvata lailla, mutta lisärahaa ei luvata. Sen sijaan yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen aluevaikutusta vahvistetaan. Ammattikorkeakoulututkintojen asema korkeakoulututkintojen joukossa selkeytetään ja jatkotutkintojen asema arvioidaan. Tämä saattaa merkitä ihan mitä tahansa. Yliopistojen opintoaikoja nopeutetaan ja tutkintovaatimukset mitoitetaan työmäärää vastaaviksi siten, että opinnot on entistä tehokkaammin mahdollista suorittaa tavoiteajassa. Toivottavasti tämä ei johda tutkintojen tason madaltumiseen. Asia on varauduttava aktiiviseen edunvalvontaan, jotta DI-tutkintojen asema voidaan turvata.

Opintoaikojen nopeuttamiseen liittyy hallitusohjelman yleinen viittaus opintotukijärjestelmän kehittämiseen kannustavammaksi. Tämä voi merkitä myös Sailaksen työryhmän ehdotusten käyttöönottoa. □

YHDESTÄ PISTEESTÄ TEKNIIKAN OSAAJAT.

TEK-Rekrytoinnin kautta löydät diplomi-insinöörit, arkkitehdit, matemaatikot, fyysikot ja it-alan ammattilaiset – tavoitettavissasi on lähes 57.000 TEKin jäsentä. Kohdistetusti netissä, ilman hukkakontakteja.

www.tek.fi/tekrekrytointi

TEKNIIKAN
AKATEEMISTEN
LIITTO TEK

TEK-Rekrytointi, puh. (09) 2291 2207 tekrekrytointi@tek.fi

● Rekrytoi tulevaisuuden tekijät kohdistetusti www.tek.fi/tekrekrytointi